

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2015 ел, 16 май

КАРАР

№ 351

г. Казань

Татарстан Республикасының урта һөнәр белеме бирү программаларын тормышка ашыручы һөнәри белем бирү оешмаларында укучыларны дуаль укытуны оештыру һәм үткәрү тәртибен раслау турында

Һөнәри белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның һөнәр белемен һәм һөнәри күнекмәләрен үстерү, урта һөнәри белемнең һөнәр белеме бирү программаларын тормышка ашыруның челтәр формасын оештыру максатларында Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты **КАРАР БИРӘ**:

1. Теркәлгән Татарстан Республикасының урта һөнәр белеме бирү программаларын тормышка ашыручы һөнәри белем бирү оешмаларында укучыларны дуаль укытуны оештыру һәм үткәрү тәртибен расларга.

2. Татарстан Республикасының Мәгариф һәм фән министрлыгына әлеге карарның үтәлеше барышы турында ел саен 15 декабрьгә кадәр Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетына мәгълүмат тапшырырга.

3. Татарстан Республикасының урта һөнәр белеме бирү программаларын тормышка ашыручы һөнәри белем бирү оешмаларының гамәлгә куючысы вазыйфаларын һәм вәкаләтләрен башкаручы Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары житәкчеләренә Татарстан Республикасының урта һөнәр белеме бирү программаларын тормышка ашыручы һөнәри белем бирү оешмаларында укуның йөрөп уку формасында укучыларны дуаль укытуны оештыру һәм үткәрү буенча чаралар башкарырга.

4. Татарстан Республикасы оешмалары житәкчеләренә дуаль укытуны оештыру һәм үткәрү буенча чараларда катнашырга тәкъдим итәргә.

5. Әлеге карарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Татарстан Республикасының Мәгариф һәм фән министрлыгына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры

И.Ш.Халиков

**Татарстан Республикасының урта һөнәр белеме бирү программаларын
тормышка ашыручы һөнәри белем бирү оешмаларында укучыларны дуаль
укуытуны гамәлгә ашыру тәртибе**

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Татарстан Республикасының урта һөнәр белеме бирү программаларын тормышка ашыручы һөнәри белем бирү оешмаларында укучыларны (алга таба – Укучылар) дуаль укуытуны гамәлгә ашыру тәртибе барлык оештыру-хокукый формадагы һәм милек формасындагы хужалык итүче субъектларның агымдагы һәм киләчәктәге ихтыяжларын исәпкә алып, төбәк хезмәт базарында кадрларга һәм белгечләргә сорауның һәм тәкъдимнең тигезлегенә ирешү, шулай ук Татарстан Республикасының урта һөнәр белеме бирү программаларын тормышка ашыручы һөнәри белем бирү оешмалары һәм Татарстан Республикасының хужалык итүче субъектлары, муниципаль берәмлекләре арасында социаль партнерлык һәм үзара багланышлар механизмнарын үстерү максатларында эшләнә.

Әлеге Тәртип барлык оештыру-хокукый формадагы һәм милек формасындагы Татарстан Республикасы оешмаларында (алга таба – Предприятие) Татарстан Республикасы дәүләт хакимиятенә башкарма органнары карамагында булган Татарстан Республикасының урта һөнәр белеме бирү программаларын тормышка ашыручы һөнәри белем бирү оешмалары тарафыннан (алга таба – Белем бирү оешмасы) урта һөнәри белемнең һөнәр белеме бирү программаларын (алга таба – УҺБ һБП) үзләштерүче укуның йөрәп уку формасында укучыларны дуаль укуытуны гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

1.2. Әлеге Тәртипнең көче урта һөнәри белемнең дәүләт белем бирү стандартлары һәм федераль дәүләт белем бирү стандартлары (алга таба – УҺБ ФДБС) һәм укуыту дисциплиналары һәм һөнәри модульләренә эш программалары нигезендә УҺБ һБП тормышка ашыручы Белем бирү оешмаларына тарала.

1.3. Дуаль укуыту дигәндә әлеге Тәртиптә УҺБ һБП белән каралган укуытуны, уку һәм производство практикасын үткөрүне һәм укуыту эшчәнлегенә башка төрләрән башкаруны гамәлгә ашыру өчен кирәкле ресурслары булган Предприятиеләр, Белем бирү оешмалары һәм бүтән оешмаларның үзара багланышларына нигезләнгән УҺБ һБП тормышка ашыруның челтәр формасы күздә тотыла.

1.4. Дуаль укуыту Белем бирү оешмасы Предприятие белән берлектә эшләнә һәм раслана торган һәм түбәндәгеләрне күздә тоткан программа нигезендә тормышка ашырыла:

1.4.1. УҺБ ФДБС төп таләпләрән үтәүне тәмин итү.

1.4.2. Укучыларның Предприятие базасында һәм Белем бирү оешмасы базасында укуын берләштерү.

1.4.3. Укучыларның эшче һөнәре (белгечлеге) буенча һөнәри компетенцияләре формалашу белән бергә гамәли тәҗрибә дә алуы.

1.5. Предприятие белән килештереп, Белем бирү оешмасы эшлэгән дуаль укыту программасы түбәндәгеләрне күздә тотарга тиеш:

1.5.1. Укучыларда УҺБ ФДБС һәм укыту дисциплиналары һәм һөнәри модульләрнең эш программалары нигезендә эшче һөнәре (белгечлеге) буенча гомуми һәм һөнәри компетенцияләре формалашуын;

1.5.2. УҺБ ФДБС нигезендә УҺБ һБП модульләре эчтәлеген исәпкә алып, Укучыларның гамәли тәҗрибәгә ия булуы.

1.6. Дуаль укыту программасы УҺБ ФДБС үтәүне тәмин итү шартларында дуаль укыту программасында билгеләнә торган көннәр (атналар, айлар) буенча Предприятие һәм Белем бирү оешмасы базасында укытуны берләштерүне күздә тотта.

1.7. Укучыларда УҺБ ФДБС һәм укыту дисциплиналары һәм һөнәри модульләрнең эш программалары нигезендә эшче һөнәре (белгечлеге) буенча гомуми һәм һөнәри компетенцияләре формалашуы, шулай ук УҺБ ФДБС нигезендә УҺБ һБП модульләре эчтәлеген исәпкә алып, Укучыларның гамәли тәҗрибәгә ия булуы Белем бирү оешмасы тарафыннан дуаль укытуны оештыруның төп макаты булып тора.

1.8. Предприятиеләрдә Белем бирү оешмасы Укучыларын укытуны оештыру һәм үткәрүнең төп бурычлары:

1.8.1. Белгечлеге (һөнәре) кысаларында Укучыларның һөнәри эшчәнлекнен бөтен төрләрән комплекслы үзләштерүе, гомуми һәм һөнәри компетенцияләре формалашуы, УҺБ ФДБС һәм укыту дисциплиналары һәм һөнәри модульләрнең эш программалары нигезендә кирәкле осталыклар һәм гамәли эш тәҗрибәсе алу;

1.8.2. һБП Белем бирү оешмаларын тәмамлаучыларның һөнәри әзерлек дәрәжәсен сыйфатлы яхшырту;

1.8.3. Координацияләү һәм Белем бирү оешмаларының укыту-житештерү эшчәнлеген Предприятиедәге житештерү шартларына жайлаштыру.

1.9. Белем бирү оешмалары һәм Предприятиеләр Укучыларны дуаль укытуны оештыру һәм үткәрү өчен законнар нигезендә җаваплы була.

II. Татарстан Республикасының урта һөнәр белеме бирү программаларын тормышка ашыручы һөнәри белем бирү оешмаларында Укучыларны дуаль укытуны оештыру һәм үткәрү

2.1. Дуаль укытуны тормышка ашыру Белем бирү оешмалары тарафыннан түбәндәгеләр нигезендә башкарыла:

2.1.1. Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары;

2.1.2. Әлеге Тәртип;

2.1.3. Белем бирү оешмаларында һәм Предприятиеләрдә гамәлдә булган дуаль белем бирү турында нигезләмәләр, дуаль укыту программасы, һөнәр (белгечлек)

буенча укыту эш планы, еллык календарь график, белем бирү процессын тээмин итү буенча чаралар планы, Татарстан Республикасының Мәгариф һәм фән министрлыгы, Белем бирү оешмалары һәм Предприятиеләр боерыклары;

2.1.4. Предприятиеләр һәм Белем бирү оешмалары арасында төзелгән дуаль укытуны оештыру турында шартнамәләр. Әлеге Тәртип белән күрсәтелгән шартнамәне әлеге Тәртипкә 1 нче кушымтага ярашлы форма буенча төзәргә тәкъдим ителә;

2.1.5. Законнар нигезендә Укучылар һәм Предприятиеләр арасында төзелгән дуаль укыту турында укучы шартнамәләре. Әлеге Тәртип белән күрсәтелгән шартнамәне әлеге Тәртипкә 2 нче кушымтага ярашлы форма буенча төзәргә тәкъдим ителә.

2.2. Дуаль укытуны оештыру һәм үткөрү максатларында Белем бирү оешмасы:

2.2.1. Дуаль укыту турында нигезләмәне эшли һәм раслый;

2.2.2. Ел саен, агымдагы елның 1 августына кадәр Предприятие белән дуаль укытуны оештыру турында шартнамә төзи һәм имзалай (киләшү буенча). Әлеге Тәртип белән күрсәтелгән шартнамәне әлеге Тәртипкә 1 нче кушымтага ярашлы форма буенча төзәргә тәкъдим ителә;

2.2.3. Предприятие белән берлектә дуаль укыту программасын, һөнәр (белгечлек) буенча укыту эш планын, еллык календарь графигын, белем бирү процессын тээмин итү буенча чаралар планын эшли һәм раслый;

2.2.4. Предприятие белән дуаль укыту өчен предприятиегә жибәрелгән Укучылар вакытын, санын һәм исемлек составын килештерә;

2.2.5. Укучы һәм Предприятие арасында дуаль укыту турында укучы шартнамәләрен төзүдә ярдәм итә;

2.2.6. Дуаль укытуны оештыру турында, Укучыны Предприятиегә жибәрү турында һәм, Предприятии белән килештереп, Укучыларның һәр төркеменә кураторлар (производства укыту осталары яки укытучылар) билгеләү турында боерыклар чыгара;

2.2.7. Дуаль укытуны оештыру турында һәм шартнамә һәм дуаль укыту программасы белән билгеләнгән өлешендә үз базасында дуаль укыту программасын тормышка ашыруны тээмин итә;

2.2.8. УҺБ ФДБС, уку планы һәм дуаль укыту программасы нигезендә Укучы тулы күләмдә белем алсын өчен; студент квалификация имтиханын уңышлы тапшырган очракта квалификация дәрәжәсе турында документ (таныклык) бирү өчен (әгәр УҺБ ФДБСдә һөнәри эшчәнлек төрләрнен берсе кысаларында УҺБ һБП модулен өйрәнү нәтижәләре буенча эшче һөнәрен үзләштерү каралган булса) законнар нигезендә җаваплы була;

2.2.9. Дуаль укыту барышында Предприятиедә гамәлдә булган эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләре, хезмәтне саклау, яшәү иминлеге һәм янгын куркынычсызлыгы таләпләре һәм Предприятиедә гамәлдә булган бүтән локаль актлар, Предприятие милкеннән файдалану буенча таләпләр Укучы тарафыннан саклануы өчен законнар нигезендә җаваплы була;

2.2.10. Производствода укыту остасы, укытучы, остазның Предприятиедә укыту процессына һәм житештерү процессына кагылышлы күрсәтмәләрен Укучы тарафыннан үтәлүен тәмин итә;

2.2.11. Үзенә бирелгән вәкаләтләр кысаларында кураторга (производствода укыту остасы яки укытучы) УҺБ ФДБС, дуаль укыту программасын, уку дисциплиналарының һәм һөнәри модульләренең эш программаларын, вазыйфай тәгълимнамәләр һәм бурычларны (шул исәптән үткәрелгән дәресләргә исәпкә алу журналын тутыру, Укучы күндәлеген алып баруны контрольдә тоту, Укучының өлгереше хакында мәгълүматларны гамәли дәресләр журналына системалы рәвештә теркәп бару буенча) тормышка ашыруны тәмин итәргә ярдәм итә;

2.2.12. Предприятии белән берлектә дуаль укыту процессында Укучы үзләштергән УҺБ ФДБС һәм уку дисциплиналарының һәм һөнәри модульләренең эш программалары нигезендә эшче һөнәре (белгечлеге) буенча гомуми һәм һөнәри компетенцияләрен бәяләү процедурасын оештыра;

2.2.13. Укучыны йомгаклау аттестацияләвендә дуаль укыту программасын үзләштерү нәтижәләрен исәпкә алуны тәмин итә;

2.2.14. Белем бирү оешмасының гамәлгә куючысы вазыйфаларын һәм вәкаләтләрен башкаручы Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте вәкаләтле органына агымдагы елның 15 ноябренә кадәр Предприятие белән килештерелгән узган уку елына дуаль укыту үткәрү турында еллык хисап тапшыра.

2.3. Дуаль укытуны оештыру һәм үткәрү максатларында Белем бирү оешмасы (киләшү буенча):

2.3.1. Дуаль укыту турында нигезләмәне эшли һәм раслый;

2.3.2. Ел саен, агымдагы елның 1 августына кадәр Белем бирү оешмасы белән дуаль укытуны оештыру турында шартнамә төзи;

2.3.3. Белем бирү оешмасы белән берлектә дуаль укыту программасын, һөнәр (белгечлек) буенча укыту эш планын, еллык календарь графигын, белем бирү процессын тәмин итү буенча чаралар планын эшли һәм раслый;

2.3.4. Дуаль укыту үткәрү вакытын һәм дуаль укытуга жибәрелгән Укучыларның исемлек составын килештерә;

2.3.5. Белем бирү оешмасы белән килештерелгән санда һәм вакытта Укучыларны укытуга кабул итә;

2.3.6. Законнар нигезендә Укучылар белән дуаль укыту турында укучы шартнамәләре төзи. Әлеге Тәртип белән күрсәтелгән шартнамәне әлеге Тәртипкә 2 нче кушымтага ярашлы форма буенча төзәргә тәкъдим ителә.

2.3.7. Укучыларны эчке тәртип кагыйдәләре, санитар, янгынга каршы һәм бүтән гомуммәжбүри нормалар һәм кагыйдәләр белән; конкурс нигезендә Предприятиедән белем алу замын (ул булганда) алу шартлары белән; Предприятиегә эшкә урнашу мөмкинлекләре белән таныштыра;

2.3.8. Укучыларны дуаль укыту программаларының һәр юнәлеште буенча гамәли белемнәргә һәм алымнарга өйрәтү өчен аларның һәр төркеменә аеруча квалификацияле белгечләр (эшчеләр) арасынан остазлар беркетә;

2.3.9. Предприятиедә дуаль укыту программасын тормышка ашыруны тәмин итә һәм дуаль укытуны үткәрү өчен шартлар тудыра;

2.3.10. Дуаль укытуны үткөрү чорында Укучыларны Предприятиегә алып килү, тукландыру, законнар нигезендә билгеләнгән нормативлар буенча махсус киём (форма), житештерү чаралары, чыгым материаллары, яшәү урыны (кирәк булганда һәм мөмкинлек булганда) белән тәэмин итә;

2.3.11. Дуаль укыту максатлары һәм бурычлары нигезендә Укучыларга, законнар белән сакланыла торган сердән гыйбарәт мәгълүматтан тыш, гамәли материаллар һәм процесслардан файдалана алу мөмкинлеген тәэмин итә;

2.3.12. Укучылар өчен Предприятиедә дуаль укыту үтүнең санитария кагыйдәләренә, хезмәтне саклау, яшәү иминлегенә һәм янгың куркынычсызлыгы таләпләренә жавап бирә торган куркынычсыз шартларны тәэмин итә;

2.3.13. Остаз тарафыннан дуаль укыту программасының, вазыйфай тәгълимнамәнең һәм бурычларның үтәлүен тәэмин итә (шул исәптән Укучыларның житештерү процессында катнашуын, Укучыларга күрсәтмәләр бирүне үткөрүне оештыру буенча);

2.3.14. Белем бирү оешмасы белән берлектә дуаль укыту процессында Укучы үзләштергән УҺБ ФДБС һәм уку дисциплиналарының һәм һөнәри модульләреннән эш программалары нигезендә эшче һөнәре (белгечлеге) буенча гомуми һәм һөнәри компетенцияләрен баяләү процедурасын оештыра;

2.3.15. Ел саен агымдагы елның 1 ноябренә кадәр Белем бирү оешмасының узган уку елына дуаль укыту үткөрү турында еллык хисабын килештерә.

2.4. Белем бирү оешмасының гамәлгә куючысы вазыйфаларын һәм вәкаләтләрен башкаручы Татарстан Республикасы дүләт хакимияте башкарма органы:

2.4.1. Ел саен, агымдагы елның 1 июненә кадәр Белем бирү оешмалары тарафыннан Предприятиеләрдә дуаль укыту оештыру өчен белгечлекләр һәм һөнәрләр исемлеген билгели;

2.4.2. Дуаль укыту программасын, еллык календарь графигын, белем бирү процессын тәэмин итү буенча чаралар планын килештерә;

2.4.3. Укучының УҺБ ФДБС, уку планы һәм укыту дисциплиналары һәм һөнәри модульләреннән эш программаларына ярашлы рәвештә тулы күләмдә белем алу өлешендә дуаль укытуны тормышка ашыруга агымдагы мониторинглауны башкара;

2.4.4. Белем бирү оешмасының дуаль укыту үткөрү турында еллык хисабын карап тикшерә.

Татарстан Республикасының урта
һөнәр белеме бирү программаларын
тормышка ашыручы һөнәри белем бирү
оешмаларында укучыларны дуаль
укутуны гамәлгә ашыру тәртибенә
1 нче кушымта

Форма

ДУАЛЬ УКУТУНЫ ОЕШТЫРУ ТУРЫНДА ШАРТНАМӘ

_____ шәһәре 20__ ел, «__» _____

_____ урта һөнәр белеменен һөнәри
(белем бирү оешмасы исеме)
белем бирү оешмасы, алга таба «Белем бирү оешмасы» дип атала,
_____ йөзәндә,

(вазыйфасы, Ф.И.Лт.и.)
_____ нигезәндә эш итүче, бер яктан һәм
_____, алга таба «Предприятие» дип атала,
(предприятие, оешма исеме)
_____ йөзәндә,

(вазыйфасы, Ф.И.Лт.и.)
_____ нигезәндә эш итүче, алга таба «Яклар» дип атала,
түбәндәгеләр турында әлеге Шартнамәне төзәделәр.

1. ШАРТНАМӘ ПРЕДМЕТЫ

1.1. Яклар Белем бирү оешмасының _____ курсында укуның йөрәп уку формасында Укучыларны дуаль укутуны бергәләп оештыру һәм гамәлгә ашыру йөкләмәсе алалар, Предприятиедә дуаль укуту процессында аларга _____ статусы бирелә.

1.2. Укучыларның _____ әзерлек юнәлеше (белгечлеге, һөнәре) буенча федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезәндә урта һөнәри белемнең һөнәр белеме бирү программаларын сыйфатлы үзләштерүе, шулай ук Белем бирү оешмасында һәм Предприятиенен _____ бүлекчәләрендә _____ өлкәсендә эшләүнен гамәли күнекмәләрен алуы дуаль укутуның максаты булып тора.

2. ЯКЛАРНЫҢ БУРЫЧЛАРЫ

2.1. Белем бирү оешмасы түбәндәгеләргә бурычлы:

2.1.1. Предприятие белән берлектә дуаль укыту программасын, һөнәр (белгечлек) буенча укыту эш планын, еллык календарь графигын, белем бирү процессын тәмин итү буенча чаралар планын эшлэргә;

2.1.2. Предприятие белән дуаль укытуны үткәру вакытларын һәм Предприятиегә жиберелүче Укучыларның исемлек составын килештерергә;

2.1.3. Укучы һәм Предприятие арасында дуаль укыту турында укучылар шартнамәләрен төзергә ярдәм итэргә;

2.1.4. Дуаль укыту программасын тормышка ашыруны; урта һөнәри белемнен федераль дәүләт белем бирү стандарты, укыту планы һәм дуаль укыту программасы нигезендә Укучының тулы күләмдә белем алуын; студент квалификация имтиханын уңышлы тапшырган очракта квалификация дәрәжәсе турында документ (таныклык) бирүне (әгәр урта һөнәри белемнен федераль дәүләт белем бирү стандарты белән һөнәри эшчәнлек төрләренең берсе кысаларында урта һөнәри белемнен төп һөнәр белеме бирү программасы модулен өйрәнү нәтижәләре буенча эшче һөнәрен үزلәштерү каралган булса); Предприятиедә гамәлдә булган эчке хезмәт тәртибе кагыйдәләренең, хезмәтне саклау, яшәү иминлеге һәм янгын куркынычсызлыгы һәм Предприятиедә гамәлдә булган бүтән локаль актлар таләпләренең, Предприятие милкеннән файдалану буенча таләпләренң үтәлешен тәмин итэргә;

2.1.5. Үзенә бирелгән вәкаләтләр кысаларында кураторның (производства укыту остасы яки укытучының) урта һөнәри белемнен федераль дәүләт белем бирү стандартын, дуаль укыту программасын, уку дисциплиналарының һәм һөнәри модульләренң эш программаларын, вазыйфай тәгълимнамәләр һәм бурычларны тормышка ашыруны тәмин итэргә;

2.1.6. Предприятие белән берлектә урта һөнәри белемнен федераль дәүләт белем бирү стандарты һәм дуаль укыту процессында формалашкан Укучыларның уку дисциплиналарының һәм һөнәри модульләренн эш программалары нигезендә эшче һөнәре (белгечлек) буенча Укучыларның гомуми һәм һөнәри компетенцияләрен бәяләү процедурасын оештырырга;

2.1.7. Агымдагы елның 1 ноябриннән дә соңга калмыйча Белем бирү оешмасын гамәлгә куючы вазыйфаларын һәм вәкаләтләрен башкаручы Татарстан Республикасы дәүләт хакимияте башкарма органына тапшыру өчен узган уку елында дуаль укыту үткәру турында еллык хисапны Предприятие белән килештерергә.

2.2. Предприятие түбәндәгеләргә бурычлы:

2.2.1. Белем бирү оешмасы белән берлектә дуаль укыту программасын, һөнәр (белгечлек) буенча укыту эш планын, еллык календарь графигын, белем бирү процессын тәмин итү буенча чаралар планын эшлэргә;

2.2.2. Белем бирү оешмасы белән дуаль укытуны үткәру вакытларын һәм Предприятиегә жиберелүче Укучыларның исемлек составын килештерергә;

2.2.3. Белем бирү оешмасы белән килештерелгән санда һәм вакытларда Укучыларны укырга кабул итэргә;

2.2.4. Укучы (укучылар) белән дуаль укыту турында укучылар шартнамәләрен төзергә;

2.2.5. Дуаль укыту программасын тормышка ашыруны; урта һөнәри белемнен федераль дәүләт белем бирү стандарты, укыту планы һәм дуаль укыту программасы нигезендә Укучының тулы күләмдә белем алуын; Предприятиедә Укучылар өчен дуаль укыту үтүнең санитария кагыйдәләренә, хезмәтне саклау, яшәү иминлеге һәм янғын куркынычсызлыгы таләпләренә жавап бирә торган куркынычсыз шартларын тәмин итәргә; Укучыларга Предприятиедә дуаль укыту үтү турында документ бирүне: _____.

(документ исеме)

2.2.6. Укучыларны дуаль укыту программасының һәр юнәлеше буенча эштә гамәли белемнәргә һәм алымнарга өйрәтү өчен аларның һәр төркеменә аеруча квалификацияле белгечләр (эшчеләр) арасынан остазлар беркетергә;

2.2.7. Дуаль укытуны үткөрү чорында Укучыларны Предприятиегә алып килү, тукландыру, законнар нигезендә билгеләнгән нормативлар буенча махсус киём (форма), житештерү чаралары, чыгым материаллары, яшәү урыны (кирәк булганда һәм мөмкинлек булганда) белән тәмин итәргә;

2.2.8. Укучыларга, законнар белән сакланыла торган сердән гыйбарәт мәгълүматтан тыш, гамәли материаллар һәм процесслардан файдалана алу мөмкинлеген тәмин итәргә;

2.2.9. Остаз тарафыннан дуаль укыту программасының, вазыйфаи тәгълимнамәнең һәм бурычларның үтәлүен тәмин итәргә, шул исәптән Укучыларның житештерү процессында катнашуын, Укучыларга куркынычсызлык техникасы буенча күрсәтмәләр бирүне үткөрүне оештыру буенча;

2.2.10. Белем бирү оешмасы белән берлектә урта һөнәри белемнен федераль дәүләт белем бирү стандарты һәм дуаль укыту процессында формалашкан Укучыларның уку дисциплиналарының һәм һөнәри модульләренә эш программалары нигезендә эшче һөнәре (белгечлек) буенча Укучыларның гомуми һәм һөнәри компетенцияләрен баяләү процедурасын оештырырга;

2.2.11. Предприятиедә билгеләнгән тәртиптә дуаль укытуны тормышка ашыру кысаларында укыту процессын үткөрү буенча хезмәткәрләр (остазлар) хезмәтен түләргә;

2.2.12. Ел саен, агымдагы елның 1 ноябренә кадәр Белем бирү оешмасының узган уку елында дуаль укыту үткөрү турында еллык хисабын килештерергә.

3. ШАРТНАМӨНӨҢ ГАМӨЛДӘ БУЛУ ВАКЫТЫ

3.1. Әлеге Шартнамә Яклар имзалаган көннән соң көченә керә.

3.2. Шартнамә _____ ел дәвамында гамәлдә була.

3.3. Шартнамәгә өстәмә шартлар һәм үзгәрешләр _____ көннән башлап календарь көннәрендә исәпләнүче ун көн эчендә Яклар тарафыннан карап тикшерелә һәм өстәмә шарнамәләр белән рәсмиләштерелә.

3.4. Шартнамәгә өстәмәләр аның аерылгысыз өлеше булып тора.

4. ЯКЛАРНЫҢ ЖАВАПЛЫЛЫГЫ

4.1. Яклар әлеге Шартнамә буенча үз йөкләмәләрен үтәмәгән өчен Россия Федерациясе законнары нигезендә жаваплы булалар.

4.2. Яклар әлеге Шартнамә буенча үз йөкләмәләрен үтәмәгән яки тиешенчә үтәмәгән өчен жаваплылыктан, әгәр жиңә алмас көч шартлары нәтижәсе булса, азат ителәләр.

5. БАШКА ШАРТЛАР

5.1. Әлеге Шартнамәдә жайга салынмаган сораулар Россия Федерациясе законнары нигезендә хәл ителәләр.

5.2. Әлеге Шартнамә шартларын үтәү процессында килеп чыга торган бәхәсләр һәм каршылыklar Якларның килешүе буенча хәл ителә.

5.3. Шартнамә ике нөсхәдә төзелгән, аларның һәркайсы бер үк төрле юридик көчкә ия.

6. ЯКЛАРНЫҢ ЮРИДИК АДРЕСЛАРЫ ҺӘМ РЕКВИЗИТЛАРЫ

Белем бирү оешмасы (исеме)

Адрес: _____

Банк реквизитлары: _____

Житәкче:

_____

(имза, Ф.И.Л.т.и.)

М.У.

Предприятие (исеме)

Адрес: _____

Банк реквизитлары: _____

Житәкче:

_____

(имза, Ф.И.Л.т.и.)

М.У.

Татарстан Республикасының урта
һөнәр белеме бирү программаларын
тормышка ашыручы һөнәри белем бирү
оешмаларында укучыларны дуаль
укутуны гамәлгә ашыру тәртибенә
2 нче кушымта

Форма

ДУАЛЬ УКУТУ ТУРЫНДА УКУЧЫ ШАРТНАМӘСЕ

_____ шәһәрә _____ 20 ____ ел, « ____ » _____

Предприятие (оешма) _____,
алга таба «Предприятие» дип атала, _____ (предприятие, оешма исеме)
_____ йөзөндә,

(вазыйфасы, жигәкче Ф.И.Ат.и.)

_____ нигезендә эш итүче һәм гражданин
_____ студенты,

(Ф.И.Ат.и.)

(белем бирү оешмасы исеме)

алга таба «Укучы» (укучының законлы вәкиле) дип атала, үз мәнфәгатьләрендә һәм
үз исеменнән эш итүче (Укучы мәнфәгатьләрендә эш итүче), бергә әйткәндә
«Яклар» дип атала, түбәндәгеләр турында әлеге Шартнамәне төзеделәр.

1. ШАРТНАМӘ ПРЕДМЕТЫ

1.1. Әлеге Шартнамә нигезендә Предприятие дуаль укутуны оештыра, ә
Укучы _____
юнәлешә буенча дуаль укуту программасы нигезендә һөнәр (белгечлек) үзләштерү
максатларында укый.

1.2. Дуаль укуту Предприятиедә Предприятие һәм урта һөнәри белемнең
һөнәр белеме бирү программасын тормышка ашыручы белем бирү оешмасының
(алга таба – Белем бирү оешмасы) гамәлгә укучысы вазыйфаларын һәм
вәкаләтләрен башкаручы Татарстан Республикасы дөүләт хакимияте башкарма
органы белән килештерелгән _____

(этиче һөнәр/белгечлек коды һәм исеме)

федераль дөүләт белем бирү стандарты _____ ел дәвамында гамәлгә ашырыла.

Дуаль укуту башлану: _____;

Дуаль укуту тәмамлану: _____.

Дуаль укуту формасы: йөрөп уку, көндөзгә.

1.3. Уку елы дәвамында Укучыга ике тапкырдан да ким булмаган каникуллар
билгеләнә, аларның гомуми дәвамлылыгы һәр белгечлек (һөнәр) буенча федераль
дөүләт белем бирү стандарты белән билгеләнә.

Каникулларның башлану һәм тәмамлану вакытлары Предприятие белән килештерелә.

2. ЯКЛАРНЫҢ ХОКУКЛАРЫ ҺӘМ БУРЫЧЛАРЫ

2.1. Предприятие бурычлы:

2.1.1. Эштә гамәли белемнәргә һәм алымнарға өйрәтү өчен аеруча квалификацияле белгечләр (эшчеләр) арасыннан Укучыга остаз беркетергә;

2.1.2. Укучыны Предприятиенен эчке тәртип кагыйдәләре, санитар, янгынга каршы һәм бүтән гомуммәжбүри нормалар һәм кагыйдәләр белән таныштырырга;

2.1.3. Дуаль укытуны үткәрү һәм ике арадагы һәм йомгаклау аттестациясен үткәрү чорында әлегә Шартнамәдә күрсәтелгән һөнәрне (белгечлекне) үзләштерү өчен кирәкле уку чараларын, жиһазларны, чыгым материалларын Укучыга бушлай бирергә;

2.1.4. Предприятиедә уку дәверендә Укучыны гамәлдәге нормативлар буенча туклану, махсус киём (форма) белән, житештерү чаралары, чыгым материаллары белән тәэмин итәргә;

2.1.5. Россия Федерациясе законнарында каралган бүтән бурычларны үтәргә.

2.2. Укучы бурычлы:

2.2.1. Куратор (укытучы, производствада укыту остасы), остаз билгели торган федераль дәүләт белем бирү стандартын үзләштерү кысаларында дәресләргә йөрергә һәм биремнәр башкарырга; федераль дәүләт белем бирү стандарты нигезендә сайлап алынган һөнәр (белгечлек) буенча төп һөнәри белем бирү программасын тырышып үзләштерергә;

2.2.2. Дуаль укыту вакытында Предприятиенен эчке тәртип кагыйдәләрен һәм бүтән локаль норматив актларын, шул исәптән хезмәтне саклау тармагындагы актларны үтәргә; Предприятие мөлкәтен сакчыл тотарга;

2.2.3. Укытучының (производствада укыту остасының) укуга һәм житештерү процессына кагылышлы күрсәтмәләрен үтәргә;

2.2.4. Предприятиенен коммерциячел сәре булган белешмәләрен таратмаска.

2.3. Предприятие хокуклы:

2.3.1. Һөнәри укыту чыгымнарының бюджеттан тыш өлешен каплау, шулай ук Укучыга матди ярдәм күрсәтүне көчәйтү максатларында конкурс нигезендә Укучыга белем бирү заемы бирергә;

2.3.2. Вакансияләр булганда һәм законнар нигезендә эшкә урнашуга таләпләрне үтәгәндә Белем бирү оешмасын тәмамлаганнан соң Укучыны эшкә урнаштырырга.

2.4. Укучы хокуклы:

2.4.1. Конкурс нигезендә Предприятиедән белем бирү замын алуга дэгъва итәргә;

2.4.2. Предприятиедә вакансияләр булганда һәм законнар нигезендә эшкә урнашуга таләпләрне үтәгәндә Белем бирү оешмасын тәмамлаганнан соң _____ чорына Предприятие белән хезмәт шартнамәсе төзәргә.

3. ЯКЛАРНЫҢ ЖАВАПЛЫЛЫГЫ

3.1. Яклар элеге Шартнамәдә каралган бурычларны үтәмәгәндә яки тиешле дәрәжәдә үтәмәгәндә Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә жаваплы булалар.

3.2. Укучы үзе турыдан-туры Предприятиегә китергән гамәлдәге зыян өчен дә, шулай ук законнарда билгеләнгән тәртиптә Укучының гаебе булганда ул бүтән затларга китергән зыяны каплау нәтижәсендә предприятиегә китерелгән зыян өчен дә матди жаваплы була.

4. ЙОМГАКЛАУ НИГЕЗЛӘМӘЛӘРЕ

4.1. Шартнамә _____ нөсхәдә төзелде, аларның һәркайсы бер үк төрле юридик көчкә ия.

4.2. Шартнамә Яклар тарафыннан имзаланган көннән көченә керә һәм аның буенча Якларның үз бурычларын үтәвә тәмамланганга кадәр гамәлдә була.

4.3. Элеге Шартнамәгә үзгәрешләр һәм өстәмәләр язмача рәвештә рәсмиләштереләләр, барлык Яклар тарафыннан имзалана һәм элеге Шартнамәнең аерылгысыз өлеше булып тора.

4.4. Шартнамә буенча килеп чыккан бәхәсләр сөйләшүләр нигезендә хәл ителә. Килешү ирешелмәгәндә бәхәсләр законнарда билгеләнгән тәртиптә хәл ителә.

4.5. Шартнамәдә жайга салынмаган сораулар гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә хәл ителә.

4.6. Элеге Шартнамәнең гамәлдә булуы туктатылу аның буенча Якларның бурычлары туктатылуга китерә, әмма әгәр Шартнамә шартларын үтәгәндә бозулар булганда, аның өчен Якларны жаваплылыктан азат итми.

5. ЯКЛАРНЫҢ АДРЕСЛАРЫ ҺӘМ РЕКВИЗИТЛАРЫ

Предприятие	Укучының законлы вәкиле	Укучы
	(Ф.И.А.т.и.)	(Ф.И.А.т.и.)
Почта адресы	Паспорт серия _____ № бирелгән	Паспорт серия _____ № бирелгән
Банк реквизитлары	(бирелү вакыты һәм урыны)	(бирелү вакыты һәм урыны)
_____	Гамәлдәге яшәү адресы:	Гамәлдәге яшәү адресы:
(вазыйфа исеме)	_____	_____
_____	_____	_____
(житәкче Ф.И.А.т.и.)	_____	_____
_____	_____	_____
(имза)	(имза)	(имза)
20__ ел, «__» _____	20__ ел, «__» _____	20__ ел, «__» _____
М.У.		